

**XX међународни научни скуп „Правнички дани –
Проф. др Славко Царић“
„ДВЕ ДЕЦЕНИЈЕ РАЗВОЈА ПРАВНЕ МИСЛИ“**

**20th International Scientific Conference „Legal days –
Prof. Slavko Carić, PhD”
“TWO DECADES OF THE DEVELOPMENT
OF LEGAL THOUGHT”**

Универзитет Привредна академија у Новом Саду
Правни факултет за привреду и правосуђе у Новом Саду
University Business Academy Novi Sad
Faculty of Law in Novi Sad

Нови Сад, 06. и 07. октобар 2023.

Зборник радова са XX међународног научног скупа
„Правнички дани – Проф. др Славко Царић“
„ДВЕ ДЕЦЕНИЈЕ РАЗВОЈА ПРАВНЕ МИСЛИ“
06. - 07. октобар 2023. године у Новом Саду,
у организацији Универзитета Привредна академија у Новом Саду
Правни факултет за привреду и правосуђе у Новом Саду

Издавач:

Универзитет Привредна академија у Новом Саду
Правни факултет за привреду и правосуђе у Новом Саду
Гери Кароља бр. 1, телефон: 021/ 400 - 499
Web: www.pravni-fakultet.info

Рецензенти:

Др Милан Почуча редовни професор	Др Јоко Драгојловић, ванредни професор
Др Владимир Козар, редовни професор	Др Сања Шкорић, ванредни професор
Др Милош Марковић, редовни професор	Др Маријана Младенов, ванредни професор
Др Јелена Матијашевић, редовни професор	Др Марко Станковић, ванредни професор
Др Предраг Мирковић ванредни професор	Др Данијела Деспотовић, ванредни професор
Др Дарко Голић, ванредни професор	Др Ненад Бингулац, ванредни професор

За издавача:

Др Милан Почуча, редовни професор

Уредник:

Др Милан Почуча, редовни професор

Штампа:

Граф 021, Нови Сад

Тираж: 100

ISBN

978-86-86121-58-5

Научни одбор:

- ПРОФ. ДР МИЛАН ПОЧУЧА - председник Научног одбора
Декан Правног факултета за привреду и правосуђе, Универзитет
Привредна академија у Новом Саду | Република Србија
ПРОФ. ДР МАРКО ЦАРИЋ
Декан Факултета за економију и инжењерски менаџмент, Универзитет
Привредна академија у Новом Саду | Република Србија
ПРОФ. ДР МАРИЈАНА ЦАРИЋ
Председник Савета Универзитета Привредна академија у Новом Саду |
Република Србија
ПРОФ. ДР МИРКО КУЛИЋ
Професор емеритус на Правном факултету за привреду и правосуђе,
Универзитет Привредна академија у Новом Саду | Република Србија
ПРОФ. ДР МАРИЈАНА ДУКИЋ МИЈАТОВИЋ
Редовни професор на Правном факултету за привреду и правосуђе,
Универзитет Привредна академија у Новом Саду | Република Србија
ПРОФ. ДР ПРЕДРАГ МИРКОВИЋ
Председник Савета Правног факултета за привреду и правосуђе,
Универзитет Привредна академија у Новом Саду | Република Србија
ПРОФ. ДР МАРИЈАНА МЛАДЕНОВ
Продекан за међународну сарадњу на Правном факултету
за привреду и правосуђе, Универзитет Привредна академија у
Новом Саду | Република Србија
ПРОФ. ДР ЗОРАН ПАВЛОВИЋ
Шеф Кривичноправне катедре на Правном факултету
за привреду и правосуђе, Универзитет Привредна академија
у Новом Саду | Република Србија
ПРОФ. ДР ДАРКО ГОЛИЋ
Шеф Теоријске и јавноправне катедре на
Правном факултету за привреду и правосуђе,
Универзитет Привредна академија у Новом Саду | Република Србија
ПРОФ. ДР ЖЕЉКО БЈЕЛАЈАЦ
Редовни професор на Правном факултету за привреду и правосуђе,
Универзитет Привредна академија у Новом Саду | Република Србија
ПРОФ. ДР ЈЕЛЕНА МАТИЈАШЕВИЋ
Продекан за науку на Правном факултету за привреду и правосуђе,
Универзитет Привредна академија у Новом Саду | Република Србија
ПРОФ. ДР ВЛАДИМИР КОЗАР
Редовни професор на Правном факултету за привреду и правосуђе,
Универзитет Привредна академија у Новом Саду | Република Србија

ПРОФ. ДР САЊА ШКОРИЋ
Продекан за наставу на Правном факултету за привреду и правосуђе,
Универзитет Привредна академија у Новом Саду | Република Србија

ПРОФ. ДР ЈОКО ДРАГОЈЛОВИЋ
Ванредни професор на Правном факултету за привреду и правосуђе,
Универзитет Привредна академија у Новом Саду | Република Србија

ПРОФ. ДР ВЛАДИМИР ЦАТИЕВ
Шеф катедре Кривичноправних наука Руске академије
за адвокатуру и нотаријат | Руска Федерација

ПРОФ. ДР БРАНКО ВУЧКОВИЋ
Председник Удружења за кривично право и криминалну
политику Црне Горе | Република Црна Гора

ПРОФ. ДР ВЕСНА ВУЧКОВИЋ
Судија Врховног суда Црне Горе | Република Црна Гора

PROF. DR DR. WOLFGANG ROHRBACH
Akademik Evropske akademije nauka u Salzburgu | Austrija

PROF. DR. AMER FAKHOURY
Dean College of Law American University in
the Emirates | Ujedinjeni Arapski Emirati

ДОЦ. ДР БРАНИСЛАВ ДУДИЋ
Доцент на Факултету за менаџмент,
Универзитет Коменски Братислава | Република Словачка

ПРОФ. ДР ЗОРАН ФИЛИПОВСКИ
Проректор за међународну сарадњу, Интернационални „Vision”
Универзитет | Северна Македонија

PROF. DR KONSTANTINOS KOUROUPIS
University Frederik | Kipar

PROF. DR MARTON SULYOK
Fakultet za pravo i političke nauke, Univerzitet u Segedinu | Mađarska

DOC. DR. SC. SANJA GONGETA, PROF. STRUČ. STUD.
Prodekanica za stručni naučnoistraživački rad i međunarodnu saradnju
Veleučilište Lavoslav Ružička u Vukovaru | Republika Hrvatska

PROF. DR CRISTINA ELENA POPA TACHE
Fakultet za psihologiju, bihevioralne i pravne nauke,
Univerzitet “Andrei Sagun”, Akademija za ekonomske
studije u Bukureštu | Rumunija

KRISTINA RZGOEVA
Prorektor na Državnoj pomorskoj akademiji Batumi,
Ministarstvo za ekonomiju i održivi razvoj Gruzije | Gruzija

PROF. DR CHIPASHA MULENGA
Pravni fakultet, Univerzitet Lusaka | Zambija

PROF. DR VALENTINA RANALDI
Pravni fakultet, Univerzitet "Niccolò Cusano" | Italija
ПРОФ. ДР НЕБОЈША ШАРКИЋ
Декан Правног факултета, Универзитета Унион
у Београду | Република Србија
ДР МИШО ЂУРКОВИЋ
Научни саветник, Директор Института за Европске
студије у Београду | Република Србија
ПРОФ. ДР ВЛАДИМИР ЧОЛОВИЋ
Директор Института за упоредно право у Београду | Република Србија
ПРОФ. ДР МИЛОШ МАРКОВИЋ
Редовни професор на Правном факултету за привреду и правосуђе,
Универзитет Привредна академија у Новом Саду | Република Србија

Организациони одбор:

ПРОФ. ДР ЈОКО ДРАГОЈЛОВИЋ -
ПРЕДСЕДНИК ОРГАНИЗАЦИОНОГ ОДБОРА
ПРОФ. ДР ИВАН ЈОКСИЋ
ПРОФ. ДР ЈЕЛЕНА СТОЈШИЋ ДАБЕТИЋ
ПРОФ. ДР НЕНАД БИНГУЛАЦ
ПРОФ. ДР НЕНАД СТЕФАНОВИЋ
ПРОФ. ДР МАРКО СТАНКОВИЋ
ПРОФ. ДР ДАЛИБОР КРСТИНИЋ
ДОЦ. ДР МАЈА ПЕТРОВИЋ
ДР ИСИДОРА МИЛОШЕВИЋ
МСР. АЊА КОПРИВИЦА
МСР. МАРА ДЕСПОТОВ
МСР. ТАМАРА КРСТИЋ

Секретар:

МСР АЊА КОПРИВИЦА, асистент

Др Маријана Дукић Мијатовић, ванредни професор
Универзитет у Новом Саду, Факултет техничких наука, Нови Сад,
Република Србија и Редовни професор Универзитет Привредна академија,
Правни факултет за привреду и правосуђе Нови Сад
e-mail: marijana.mijatovic@uns.ac.rs

Недељко Бабић, докторанд
Економски факултет у Суботици,
Универзитет у Новом Саду, Република Србија
e-mail: nedeljkbobbc@gmail.com

ПРАВНЕ НОВЕЛЕ У ФУНКЦИЈИ СПРОВОЂЕЊА РЕФОРМЕ УПРАВЉАЊА ЈАВНИМ ФИНАНСИЈАМА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ

Резиме:

Овим истраживањем аутори обједињују два аспекта, правни и економски, са циљем утврђивања утицаја правних новела на спровођење реформе управљања јавним финансијама. Квалитативном и квантитативном анализом дефинисане су препоруке за побољшање постојеће легислативе као и изражена потреба континуираног праћења ефеката постојећих законских решења током свеобухватних правних и економских реформи које су усмерене ка остварењу избалансираног и одрживог буџета, смањења нивоа јавног дуга, јачања финансијског управљања и контроле и унапређења процеса екстерне контроле јавних финансија. Анализом економских емпиријских података прибављених од релевантних државних институција уз анализу важеће легислативе дају одговор о утицају на квалитет и брзину спровођења реформе јавних финансија.

Кључне речи: правне новеле, реформа јавних финансија

І УВОД

Предмет истраживања, које су аутори спровели је утврђивање утицаја правних новела на спровођење реформе управљања јавним финансијама у Републици Србији, посматрано са аспекта легислативне базе, која је настала посвећеним реформама. Даље, аутори обелодањују и анализирају одабране економске показатеље, са циљем утврђивања ефеката спроведених реформи јавних финансија.

Владе спроводе реформе управљања јавним финансијама у покушају да побољшају одговорност, транспарентност, управљање и интегритет прихода и потрошње.¹ „Реформа Пореске управе за Владу Републике Србије представља једну од приоритетних активности у реформи јавног сектора. Пореска управа Републике Србије започела је 2015. године свеобухватан процес реформи“.²

Управљање јавним финансијама представља кључну активност за унапређење процеса европских интеграција у области неколико преговарачких поглавља као што су јавне набавке, опорезивање, економска и монетарна политика, регионална политика и координација структурних инструмената, царинска унија, финансијски надзор и финансијске и буџетске одредбе. „Област реформе јавних финансија једна је од важних тема разговара са Европском комисијом у оквиру Специјалне групе за реформу јавне управе.“³

Досадашње реформе у области јавних финансија допринеле су јачању финансијске одговорности, контроле и дисциплине, транспарентнијој контроли трошења новца из буџета и спречавању непрофесионалног и ненаменског трошења новца пореских обвезника. Унапређење система јавних набавки допринело је отварању Преговарачког поглавља 5, док је модернизација рада Пореске управе Републике Србије довела до тога да је приход од наплате пореза у последњих 5 година увећан за 26,3%.⁴

„Ефикасно управљање јавним финансијама представља основу за одржив економски развој и доприноси макроекономској стабилности државе. У Републици Србији поред раста БДП-а од 7,5% и стабилног јавног дуга од 55,6% БДП-а, на крају 2022. године, са расходне стране, раст БДП-а у 2021. години је у потпуности вођен домаћом тражњом. Очувана стабилност на тржишту рада и раст плата, уз повољне услове финансирања, резултирали су растом личне потрошње од око 8%. Упркос пандемији, фиксне инвестиције су кумулативно порасле током 2020. и 2021. године за око 13% у реалном износу. Државне инвестиције расту од 2020. године и достигле су око 7.2% БДП-а у 2021. години.“⁵

---

1 International Federation of Accountants. <https://www.ifac.org/news-events/2022-11/public-sector-needs-finance-professionals-achieve-essential-financial-reforms> приступ: 24.06.2023. године.

2 Министарство државне управе и локалне самоуправе. <https://rju.gov.rs/en/about-public-administration-reform/upravljanje-javnim-finansijama/> приступ: 24.06.2023. године.

3 Министарство финансија Републике Србије. <https://www.mfin.gov.rs/dokumenti2/program-reforme-upravljanja-javnim-finansijama-pfm> приступ: 26.06.2023. године.

4 Министарство финансија Републике Србије. <https://www.mfin.gov.rs/dokumenti2/program-reforme-upravljanja-javnim-finansijama-pfm> приступ: 26.06.2023. године.

5 Извештај о реализацији програма реформе управљања јавним финансијама 2021-2025, за 2022. годину, Министарство Финансија, Београд., стр 18.

Досадашњом успешном консолидацијом јавних финансија, што је све синергично довело до резултата да је Србија на првом месту у свету по броју страних директних инвестиција у односу на величину своје економије, како је објавио британски лист *Financial Times*.⁶ „Како се наводи у објављеној студији коју објављује *FDI intelligence за 2019. годину*, Србија је привукла 107 пројеката директних страних инвестиција у 2018. години.“⁷ Прилив страних директних инвестиција бележи 4,4 милијарде евра у 2022. години.⁸ Аутори су се методолошки определили да истраживање заснују на хронолошком, системском тумачењу актуелне легислативе, проверавајући постављене хипотезе емпиријски економским подацима добијеним од релевантних институција, док су до закључака дошли прво анализом, а потом индукцијом и дедукцијом.

I ЛЕГИСЛАТИВНИ ОКВИР РЕФОРМИ

Циљ Програма реформе управљања јавним финансијама 2021-2025 је остваривање одрживог буџета са стабилним јавним дугом у односу на БДП уз помоћ бољег финансијског управљања и контроле, процеса интерне ревизије и повезивање буџетског планирања са политикама Владе.

Програм реформе управљања јавним финансијама је главна смерница реформама за период од 2021. до 2025. године у овој области, како би се ојачао правни, стратешки и институционални оквир за управљање јавним финансијама у Републици Србији у складу са стандардима ЕУ и међународним стандардима.⁹

Управљање јавним инвестицијама представља један од приоритета Министарства финансија, „у 2022. години фокус је, био на „озелењавању“ процеса управљања капиталним пројектима, а као почетни корак представља усвајање Уредбе о изменама и допунама Уредбе о управљању капиталним пројектима, као и на разради идеја за заокруживање правног оквира који се односи на управљање капиталним пројектима, чији је крајњи циљ јединствена листа приоритетних капиталних пројеката у Републици Србији.“¹⁰

---

6 Дукић Мијатовић, М., Бабић, Н. (2019). „Стране директне инвестиције као детерминанта развоја Српске привреде“, Конференција Универзитета Привредна академија Нови Сад. Зборник радова: Привредноправни оквир и економски развој држава Југоисточне Европе., стр. 662-667.

7 Развојна агенција Србије (РАС). <https://ras.gov.rs/fdi-intelligence-2019-srbija-navrhu> приступ 05.07.2023.

8 Извештај о раду Народне Банке Србије за 2022. годину.

9 Министарство финансија Републике Србије. <https://www.mfin.gov.rs/dokumenti2/program-reforme-upravljanja-javnim-finansijama-pfm> приступ: 08.07.2023. године.

10 Уредба о изменама и допунама Уредбе о управљању капиталним пројектима („Сл. гласник РС“, 139/22).

У 2022. години, Пореска управа Републике Србије је „успешно имплементирала нови модел фискализације, што је допринело знатном смањењу трошкова реалног сектора и евидентирања промета у реалном времену чиме је уведен ефикаснији алат за сузбијање сиве економије.“¹¹

У области јавних набавки, имајући у виду последње новеле одредби Закона о јавним набавкама¹², једна од кључних новина је увођење електронске платформе. Актуелним новелама Закона о јавним набавкама уведена је обавеза електронске комуникације и електронске размене података у поступцима јавних набавки. Портал јавних набавки упостављен је 1. јула 2020. године, а исти представља значајан искорак у процесу дигитализације поступака јавних набавки. У односу на претходни Портал, са кључном карактеристиком „оглашавање“, актуелни Портал је јединствен информациони систем који омогућава оглашавање и комуникацију између различитих привредних субјеката у поступцима јавних набавки.¹³

Област инспекцијске контроле и заштите буџетских средстава током 2022. године побољшана је јачањем законодавног оквира усвајањем новела Закона о буџетској инспекцији¹⁴ у децембру 2021. године, као и јачањем капацитета за вршење инспекцијске контроле. У вези са новелама претходно наведеног законодавног оквира, буџетска инспекција донела је неколико подзаконских аката за спровођење овог закона, и то: „Правилник о поступку принудне наплате извршног решења буџетске инспекције, Методологију за вршење надзора над извршењем уговора о јавним набавкама, Инструкцију о поступању буџетске инспекције у вршењу избора корисника јавних средстава код којих се врши инспекцијски надзор над извршењем уговора о јавним Набавкама.“¹⁵

У складу са чланом 75а Закона о буџетском систему РС¹⁶, а у циљу хармонизације рачуноводствене регулативе Републике Србије са међународним рачуноводственим стандардима и најбољом праксом, формирана је „Комисија за праћење примене међународних рачуноводствених стандарда за јавни сектор, која има надзорну улогу у овом процесу, преузела је активно учешће у праћењу примене Међународних рачуноводствених стандарда за јавни сектор, као и обезбеђивање адекватног превода сета међународних рачуноводствених стандарда IPSAS.“¹⁷ Правовремени преводи

11 Извештај о реализацији програма реформе управљања јавним финансијама 2021-2025, за 2022. годину, Министарство Финансија, Београд., стр 12.

12 Закон о јавним набавкама РС. („Службени гласник РС“, број 91/19).

13 Извештај о реализацији програма реформе управљања јавним финансијама 2021-2025, за 2022. годину, Министарство Финансија, Београд., стр 13.

14 Закон о буџетској инспекцији РС. („Сл. гласник РС“, бр. 118/2021).

15 Извештај о реализацији програма реформе управљања јавним финансијама 2021-2025, за 2022. годину, Министарство Финансија, Београд., стр 14.

16 Закон о буџетском систему РС. („Сл. гласник РС“, број 138/2022).

17 Извештај о реализацији програма реформе управљања јавним финансијама 2021-

Међународних рачуноводствених стандарда предуслов су за адекватну примену, као и контролу примене свих Међународних рачуноводствених стандарда, било да је речи о приватном или јавном сектору.¹⁸

Екстерним надзором над јавним финансијама РС из делокруга Државне ревизорске институције (ДРИ), у 2022. години, унапређен је начин рада у циљу повећања броја ревизија сврсисходности пословања и обухвата јавних средстава ревизијом, па је током 2022. године, ДРИ субјектима ревизије дала укупно 2743 препоруке.¹⁹

Законом о електронском фактурисању²⁰ који је усвојен 2021. године, којим је предвиђено да се одређује круг субјеката овлашћених за приступ и коришћење података који су доступни у систему електронских фактура, као и услови и начин под којима датим подацима могу да приступају одређени субјекти са овлашћењима. Чланом 1. наведеног закона уређено је издавање, слање, пријем, обрада, чување, садржина и елементи електронских фактура, у трансакцијама између субјеката јавног сектора, између субјеката приватног сектора, односно између субјеката јавног и субјеката приватног сектора.

Закон о изменама и допунама Закона о фискализацији²¹ 2022. године, донео је измене и допуне које се односе на следеће: поступање приликом обављања промета изван малопродајног објекта ако је корисник испоручених добара и пружених услуга, односно добара и услуга које ће бити испоручене или пружене у случају примљених аванса, правног лица или предузетника; затим обједињавање Система за управљање фискализацијом и Система електронских фактура у пословању између привредних субјеката, као и између привредних субјеката и субјеката јавног сектора; затим начин евиденције и начин издавања фискалног рачуна и сл.

Код Закона о изменама и допунама Закона о порезу на додату вредност²² који је ступио на снагу 1. јануара 2023. године, новеле се односе у случају када је електронска фактура, на основу које се може остварити право на одбитак претходног пореза, издата најкасније до истека рока за предају пореске пријаве за порески период у којем је настала пореска обавеза у складу са законом о ПДВ, обвезник ПДВ-а, може да оствари право на

2025, за 2022. годину, Министарство Финансија, Београд., стр 16.

18 Види више: Бабић., Н. (2018). Хармонизација финансијског извештавања са МРС и МСФИ у савременом банкарском пословању у Републици Србији“. Интернационални научни скуп, Универзитет у Источном Сарајеву, Факултет пословне економије Бијељина. Зборник радова, стр. 291-301.

19 Извештај о раду Државне ревизорске институције за 2022. годину. <https://dri.rs/godisnji-izvestaji-o-radu> приступ: 02.07.2023. године.

20 Закон о електронском фактурисању РС. („Сл. гласник РС“, бр. 44/2021).

21 Закон о фискализацији РС („Сл. гласник РС“, бр. 153/2020, 96/2021 и 138/2022).

22 Закон о изменама и допунама Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 138/2022).

одбитак претходног пореза најраније за порески период у којем је пореска обавеза настала; затим дефинисање тржишне вредности добара и услуга; затим одређивање основице за обрачунавање ПДВ за промет добара и услуга између лица која се сматрају повезаним лицима у смислу Закона о ПДВ као тржишне вредности добра или услуге, без ПДВ, у случају када стицалац добра или услуге нема право на добитак претходног пореза у потпуности, а промет је извршен уз накнаду нижу од тржишне вредности; затим одређивање лица која се сматрају повезаним лицима у смислу Закона о ПДВ; и последња новела односи се на то да обвезници ПДВ-а достављају обавештење пореском органу у електронском облику.

Новелама Закона о порезима на имовину²³ из јануара 2023. године, предвиђено је расврставање непокретности за сврху утврђивања основице пореза на имовину, у пословне објекте се разврставају и гараже у којима се обавља регистрована делатност, затим утврђивање пореза на имовину дограђеног објекта обвезника који не води пословне књиге, затим новеле су предвиђене и код преноса уз накнаду и код права трајног коришћења паркинг места у отвореном стамбеном блоку или стамбеном комплексу плаћа се порез на наслеђе и поклон, односно порез на пренос апсолутних права, затим усаглашавање одредаба које уређују ослобођење од пореза на пренос апсолутних права својине на стану купцу првог стана, затим је одложен рок за преношење надлежности за утврђивање пореза на наслеђе и поклон и пореза на пренос апсолутних права, са Пореске управе РС на јединице локалне самоуправе са 1. јанура 2023. године, на 1. јануар 2024. године.

Код Закона о изменама и допунама Закона о порезу на доходак грађана²⁴ и Закона о изменама и допунама Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање²⁵, које се примењују од 1. јануара 2023. године, новеле се односе на повећање неопорезивог износа зараде, затим смањење стопе доприноса за пензијско и инвалидско осигурање, затим продужење периода примене постојећих олакшица за запошљавање нових лица, увођење система самоопорезивања по основу годишњег пореза на доходак грађана, као и нови начин опорезивања и утврђивања основице доприноса за обавезно социјално осигурање физичких лица „*frilensera*“.

Када је у питању легислатива из домена пореског поступка и пореске администрације, новелама Закона о изменама о допунама Закона о пореском поступку и пореској администрацији²⁶ који је ступио на снагу децембра 2022.

---

23 Закон о изменама и допунама Закона о порезима на имовину („Сл. гласник РС“, бр. 138/2022).

24 Закон о изменама и допунама Закона о порезу на доходак грађана („Сл. гласник РС“, бр. 138/2022).

25 Закон о изменама и допунама Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање („Сл. гласник РС“, бр. 138/2022).

26 Закон о изменама и допунама Закона о пореском поступку и пореској администрацији („Сл. гласник РС“, бр. 138/2022).

године, предвиђено је да се пореска пријава за годишњи порез на доходак грађана подноси искуљиво у електронском облику, затим су уведена нова кривична дела за недозвољен промет опреме за фискализацију и недозвољен промет рачуноводствених и других софтвера.

Такође, 2022. године законодавац је увео новеле из области Закона о републичким административним таксама, затим Закон о роковима измирења новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама, као и новеле Царинског закона.²⁷

II ЕФЕКТИ РЕФОРМИ НА ЕКОНОМСКУ СТАБИЛНОСТ

У оквиру ове тачке аутори желе да идентификују утицај свеобухватних правних новела у функцији спровођења реформе јавних финансија у Републици Србији са циљем јачања домаће економије, мерено одабраним економским показатељима.

У наредном делу аутори сликовито приказују кретање БДП-а, као и учешће јавног дуга опште државе у БДП-у, анализирајући са аспекта циљева постављених у Програму реформе управљања јавним финансијама 2021-2025. Наиме, постављени општи циљеви у Програму реформе управљања јавним финансијама 2021-2025 за 2022. годину, односе се на циљани ниво реалног БДП-а у износу од 4 %, а показатељ нивоа дуга опште државе у БДП-у у износу од 57,9% циљане вредности (који је премашен за 2,3 п.п. и износи 55,6%) - Слика 2.

---

27 ИПЦ. https://www.ipc.rs/vest/objavljene-su-izmene-i-dopune-vise-zakona_v1920 приступ: 08.07.2023. године.

Слика 1. Кретање БДП-а у периоду од 2016. до 2022. године.²⁸

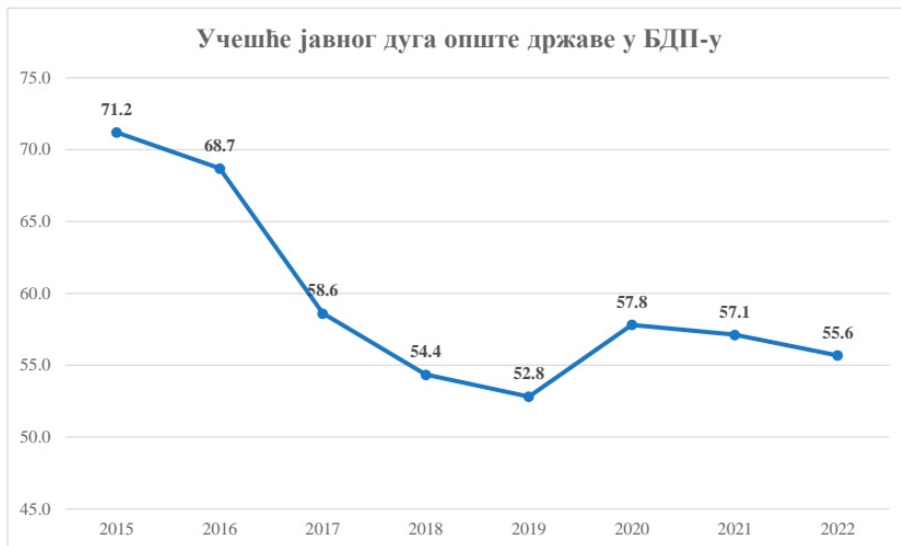
На слици број 1. примећујемо да су током 2022. године „половично испуњене вредности показатеља ефекта на нивоу општег циља Програма реформе управљања јавним финансијама 2021-2025. Показатељ који се односи на реални раст БДП (од 4% циљане вредности, на бази кварталног обрачуна остварена је вредност 2,3%), а показатељ нивоа дуга опште државе у БДП-у (од 57,9% циљане вредности премашен за 2,3 п.п. и износи 55,6%).

Због екстерних изазова проузрокованих сукобом у Украјини и енергетском кризом, раст БДП-а током 2022. године није у потпуности достигао планирани ниво. Након раста од 7,4% у 2021. години, током 2022. године настављен је раст и то у износу од 2,3%.

Такође, процена раста БДП-а у наредне три године износи 2,5% у 2023. години, 3,5% у 2024. години и 4% у 2025.²⁹

28 Извештај о реализацији програма реформе управљања јавним финансијама 2021-2025, за 2022. годину, Министарство Финансија, Београд., стр 7.

29 Министарство финансија Републике Србије. <https://www.mfin.gov.rs/dokumenti2/program-reforme-upravljanja-javnim-finansijama-pfm> приступ: 08.07.2023. године.

Слика 2. Учешће јавног дуга опште државе у БДП-у.³⁰

На Слици бр. 2., удео јавног дуга у БДП-у је смањен на 55,6% на крају 2022. године, што је боље од очекиваног у односу на показатељ учинка на нивоу општег циља Програма реформе управљања јавним финансијама 2021-2025.

ЗАКЉУЧАК

У овом истраживању обједињена су два истраживачка аспекта, правни и економски, са циљем утврђивања узрочно последичне везе између реформе јавних финансија и динамике у развоју економије Републике Србије.

Истраживање је показало да су реформе у правном и економском смислу, утицале на стварање бољег пословног амбијента у Републици Србији, те на тај начин тржиште наше земље привлачи директне стране инвестиције. Анализа одабраних економских индикатора, БДП и јавни дуг имају тренд стабилности, узимајући у обзир екстерне факторе (Криза у Украјини, енергетска криза и сл), што је резултат успешног спровођења Програма реформе управљања јавним финансијама Републике Србије претходних година.

На основу квалитативне и квантитативне анализе, препоруке које обезбеђују остваривање циљева у оквиру Програма реформе

30 Извештај о реализацији програма реформе управљања јавним финансијама 2021-2025, за 2022. годину, Министарство Финансија, Београд., стр 7-8.

управљања јавним финансијама у Републици Србији односе се на потребу за континуираним побољшањем постојеће легислативе као и потреба континуираног праћења ефеката постојећих законодавних оквира током свеобухватних правних и економских реформи које су усмерене ка остварењу макроекономске стабилности државе.

Можемо закључити да су свеобухватне правне и економске реформе актуелне код нас усмерене на интензивирање привредне активности довеле до позитивних резултата у развоју националне економије.

Marijana Dukić Mijatović, PhD, Full Professor
University of Novi Sad, Faculty of Technical Sciences, Novi Sad,
Republic of Serbia and Full professor, University Business academy,
Faculty of Law for Commerce and Judiciary,
e-mail: marijana.mijatovic@uns.ac.rs

Nedeljko Babić, doctoral student
Faculty of Economics in Subotica, University of Novi Sad,
Republic of Serbia, e-mail: nedeljkoBBC@gmail.com

LEGAL AMENDMENTS IN THE FUNCTION OF IMPLEMENTING THE REFORM OF PUBLIC FINANCE MANAGEMENT IN THE REPUBLIC OF SERBIA

Summary:

With this research, the authors combine two aspects, legal and economic, with the aim of determining the impact of legal amendments on the implementation of public finance management reform. Qualitative and quantitative analysis defined recommendations for improving existing legislation, as well as the expressed need for continuous monitoring of the effects of existing legal solutions during comprehensive legal and economic reforms aimed at achieving a balanced and sustainable budget, reducing the level of public debt, strengthening financial management and control, and improving processes external control of public finances. Through the analysis of economic and empirical data obtained from the relevant state institutions, together with the analysis of the current legislation, they provide an answer on the impact on the quality and speed of the implementation of the public finance reform.

Key words: *legal amendments, public finance reform*

ЛИТЕРАТУРА:

1. Бабић., Н. (2018). Хармонизација финансијског извештавања са МРС и МСФИ у савременом банкарском пословању у Републици Србији“. Интернационални научни скуп, Универзитет у Источном Сарајеву, Факултет пословне економије Бијељина. Зборник радова, стр. 291-301.
2. Дукић Мијатовић, М., Бабић. Н. (2019). „Стране директне инвестиције као детерминанта развоја Српске привреде“, Конференција Универзитета Привредна академија Нови Сад. Зборник радова: Привредноправни оквир и економски развој држава Југоисточне Европе.
3. Извештај о реализацији програма реформе управљања јавним финансијама 2021-2025, за 2022. годину, Министарство Финансија, Београд.
4. Закон о јавним набавкама РС. („Службени гласник РС“, број 91/19).
5. Закон о буџетској инспекцији РС. („Сл. гласник РС“, бр. 118/2021).
6. Закон о буџетском систему РС. („Сл. гласник РС“, број 138/2022).
7. Закон о електронском фактурисању РС. („Сл. гласник РС“, бр. 44/2021).
8. Закон о фискализацији РС („Сл. гласник РС“, бр. 153/2020, 96/2021 и 138/2022).
9. Закон о изменама и допунама Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 138/2022).
10. Закон о изменама и допунама Закона о порезима на имовину („Сл. гласник РС“, бр. 138/2022).
11. Закон о изменама и допунама Закона о порезу на доходак грађана („Сл. гласник РС“, бр. 138/2022).
12. Закон о изменама и допунама Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање („Сл. гласник РС“, бр. 138/2022).
13. Закон о изменама и допунама Закона о пореском поступку и пореској администрацији („Сл. гласник РС“, бр. 138/2022).
14. Извештај о раду Народне Банке Србије за 2022. годину.
15. International Federation of Accountants. <https://www.ifac.org/news-events/2022-11/public-sector-needs-finance-professionals-achieve-essential-financial-reforms> приступ: 24.06.2023. године.
16. Извештај о раду Државне ревизорске институције за 2022. годину. <https://dri.rs/godisnji-izvestaji-o-radu> приступ: 02.07.2023. године.
17. ИПЦ. https://www.ipc.rs/vest/objavljene-su-izmene-i-dopune-vise-zakona_v1920 приступ: 08.07.2023. године.
18. Министарство државне управе и локалне самоуправе. <https://rju.gov.rs/en/about-public-administration-reform/upravljanje-javnim-finansijama/> приступ: 24.06.2023. године.
19. Министарство финансија Републике Србије. <https://www.mfin.gov>.

- rs/dokumenti2/program-reforme-upravljanja-javnim-finansijama-pfm
приступ: 26.06.2023. године.
20. Развојна агенција Србије (РАС). <https://ras.gov.rs/fdi-intelligence-2019-srbija-na-vrhu> приступ 05.07.2023.
  21. Уредба о изменама и допунама Уредбе о управљању капиталним пројектима („Сл. гласник РС“, 139/22).

CIP - Каталогизација у публикацији
Библиотека Матице српске, Нови Сад

34"2003/2023"(082)

**МЕЂУНАРОДНИ научни скуп Правнички дани - проф. др
Славко Царић (20 ; 2023 ; Нови Сад)**

Две деценије развоја правне мисли : [зборник радова] = Two decades of the development of legal thought : [proceedings] / XX међународни научни скуп "Правнички дани - Проф. др Славко Царић", Нови Сад, 06-07. октобар 2023, Нови Сад = XX International Scientific Meeting "Legal days - Prof. Slavko Carić, PhD", October 6th and 7th 2023, Novi Sad ; [уредник Милан Почуча]. - Нови Сад : Универзитет Привредна академија, Правни факултет за привреду и правосуђе, 2023 (Нови Сад : Граф 021). - 678 стр. : табеле, граф. прикази ; 24 cm

Радови на срп. и енгл. језику. - Тираж 100. - Стр. 25-26: Уводна реч / Милан Почуча. - Напомене и библиографске референце уз текст. - Библиографија уз сваки рад. - Резиме на енгл. језику уз сваки рад.

ISBN 978-86-86121-58-5

а) Правна мисао - Развој - 2003-2023 - Зборници

COBISS.SR-ID 125609225